

حسابداری ذهنی

آرش محمدی نافچی

دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری، واحد فارسان، دانشگاه آزاد اسلامی، چهار محال و بختیاری، ایران.
Arashmohammadi70nafchi@gmail.com

شماره ۲۶ / تابستان ۱۳۹۹ (جلد دوم) / صص ۵۸-۷۴
چشم انداز حسابداری و مدیریت (دوره سوم)

چکیده

هدف اصلی پژوهش حاضر، تبیین و بررسی حسابداری ذهنی است حسابداری ذهنی برای اولین بار توسط ریچارد تالر در سال ۱۹۸۰ مطرح شد. وی بیان کرد که حسابداری ذهنی می‌کوشد فرایندی را که افراد به موجب آن پیامدهای اقتصادی را کدگذاری، طبقه‌بندی و ارزیابی می‌کنند، تشریح نماید. مطالعات تالر نشان داد که افراد در ارزیابی تصمیم‌ها نه تنها آنها را جداگانه بررسی می‌کنند بلکه تغییر نوع تصمیم و زمان هزینه کردن و منفعت بردن هم بر نتیجه‌های تصمیم اثرگذار است. لذا، یافته‌ها بیانگر این است که حسابداری ذهنی شرایط تصمیم‌گیری مالی افراد را در رویارویی با رویدادهای متفاوت مالی بررسی می‌کند و بر اساس آن شرایط تصمیم می‌گیرد. حسابداری ذهنی در زمینه مالی - رفتاری مطرح شده است و امروزه بیش از پیش توجه پژوهشگران را به خود جلب کرده است. اگرچه نظریه حسابداری ذهنی به‌منظور توضیح تصمیم‌گیری‌های مشتری و خانوار ایجاد شده بود، اما ایده‌های آن برای تهیه‌کنندگان و استفاده‌کنندگان گزارش‌های مالی و افشاگری‌های اختیاری نیز اجراشدنی هستند.

واژگان کلیدی: حسابداری ذهنی، کدگذاری، طبقه بندی، ارزیابی.

مفاهیم و مبانی نظری حسابداری ذهنی

تالر (۱۹۸۰) تالر و جانسون^۱، (۱۹۹۰) حسابداری ذهنی را اینگونه تعریف کردند: “درک بردها، زیان‌ها و شرط‌بندی‌ها که تحت تأثیر ویرایش ذهنی خاصی قرار می‌گیرد. تالر (۱۹۹۹) حسابداری ذهنی را مجموعه‌ای از عملیات آگاهانه می‌داند که توسط افراد و خانوارها برای سازماندهی، ارزیابی و ردیابی فعالیت‌های مالی مورد استفاده قرار می‌گیرد. حسابداری ذهنی ذاتاً شیوه عملی و سودمندی است که مصرف‌کنندگان به طور راهبردی برای ساده کردن محاسبات شناختی (شلینگ^۱، ۱۹۸۴) و تنظیم

¹ Schelling